SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI No. 192. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, OCTOBER 8, 1994. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, СУБОТА 8-го ЖОВТНЯ 1994. Ч. 192. РІК CI

УКРАЇНСЬКІ РЕСПУБЛІКАНЦІ ЗАКЛИКАЮТЬ ДО ПРИМИРЕННЯ

Київ (Р. Р.). — Пресова служба Української Республіканської Партії 5-го жовтня розповсюдила звернення проводу УРП до ветеранів Другої світової війни із закликом припинити суперечки й об'єднатися заради Української держави.

Як сказано у зверненні, українську землю захищали від гітлерівських військ і ті, хто був у Червоній армії, й ті, хто був в Українській Повстанській Армії. Всі вони воювали за рідну землю, хоч і під різними прапорами, тому тепер, через 50 років, треба дійти до порозуміння і згуртуватися заради розбудови незалежної української держави.

З подібним зверненням до ветеранів війни звернувся також провід Народного Руху України, наголосивши, що злочинці не ті, хто різними шляхами обороняв рідну землю, злочином є замовчування правди та перекручення історії України, історії руху опору, організованого й очоленого ОУН. Отже всі вони мають бути рівні в правах у незалежній Україні.

Заяви викликані тим, що після указу Президента про участь у відзначенні 50-річчя визволення України від німецьких військ ветеранів совєтської армії і також ветеранів ОУН-УПА, деякі совєтські ветерани почали протестувати, а націоналістичні газети теж почали друкувати відгуки на ці протести, що може загострити ситуацію під час основних відзначень 50-річчя визволення України, що було заплановане на 7-го жовтня.

К. Морозов візьме участь в бенкеті ЗУАДК

Філядельфія (ЗУАДК). — Як уже інформовано, в суботу, 20-го жовтня ц. р., будуть завершені святкування з нагоди 50-річчя від заснування Злученого Українського Американського Допомогового Комітету (ЗУАДК), ювілейним бенкетом тут в УСКЦентрі.

Українській спільноті є добре відомі харитативно-гуманітарні акції цієї нашої найбільшої допомогової організації. Біля 80,000 українських скитальців, в тому теж поважне число неукраїнців зі східніх й центральноевропейських країн, поселились у Північній і Південній Америці саме завдяки допомозі ЗУДАК.

Після Другої світової війни українські поселенці отримували многогранну допомогу, яку наша спільнота в ЗСА пересилала для них через ЗУАДК. Тепер ця допомога є у великій мірі спрямована для потребуючих братів і сестер у вільній українській державі.

У святковому бенкеті візьмуть участь представники Церков, Уряду України та реперезентанти американських федеральних, стейтових і міських установ. Гостем на ювілейному бенкеті буде генерал-полковник Костянтин Морозов, колишній міністер оборони України, зі своєю дружиною, і Ярослав Кендзьор, депутат Верховної Ради України, та численні представники від крайових і місцевих організацій й установ.

Під час бенкету буде також добірна мистецька програма у виконанні щойно прибулої з України мистецької групи. Канцелярія ЗУАДК вже вислала запрошення. Якщо хтось через зміну адреси такого запрошення не отримав організатори прохають звернутися під час дня до канцелярії ЗУАДК на число телефону (215) 728-1630.

Появилися спогади М. Голинського

Торонто. — На наші прохання скріплювати допомогу хворим дітям-жертвам Чорнобиля, отримано від нашої громади вирозумілу підтримку.

Перед нами унікальний плян допомоги поданий членами родини Голинських. Будинок, землю і залишки устаткувань колишньої віллі, „Мирослава" в селі Дора коло Яремча в Карпатах, власником якої був оперовий співак Михайло Голинський, передали на власність дирекції фонду дочка Мирослава і син Богдан. Вони плянують створити там пансіон ім. М. Голинського; відпочинкову оселю для дітей-жертв чорнобильської катастрофи, в якій наші канадські лікарі зможуть подати конечну допомогу.

По роках большевицької цензури появилися в Києві спогади М. Голинського. На бажання дітей ввесь прибуток з продажу книжки в Канаді призначений на цілі Фонду Дітям Чорнобиля. Жертводавець, даруючи на потреби фонду 25 дол. отримає посвідку на звільнення від доходового податку і безплатно один примірник, спогадів. Спогади являються ціннним літописом нашого музичного життя, зокрема періоду відроджен-ня 30-их років в Україні.

Львівський музиколог Іван Деркач, перший редактор „Спогадів", в листі до автора (Львів 3-го лютого 1967 р.) писав:

„Дуже радію, що Ви взялися за написання спогадів... хіба це добре, що відійшли Крушельницька, Менцінський, Носалевич, не залишивши нам ні одного рядка".

Канадський Фонд Дітям Чорнобиля: Children of Chornobyl Canadian Fund, 1555 Bloor St., West, Toronto, Ont. M6P 1A5 tel: (416) 532-2223

У Джерзі Сиmі відбудеться святкування 100-річчя УНСоюзу

Джерзі Сиmі, Н. Дж. — Окружні Комітети стейту Ню Джерзі, Округ Нюарку, Джерзі Сиmі, Пассейку та Перт Амбою, влаштовують тут ювілейний бенкет у 100-ліття Українського Народного Союзу.

Бенкет відбудеться в неділю, 16-го жовтня о год. 3-ій по полудні в Українському Народному Домі, 90 Фліт стріт. Головну промову на ювілейному бенкеті виголосить Предсідник УНС — Уляна Дячук. У мистецькій частині виступить ансамбль Львів'яни.

Квитки вступу можна купити: Нюарк — в М. Дацьківського (201) 375-1214, Джерзі Сиmі — у В. Білика (201) 795-0628, Пассейк — в І. Хомка (201) 472-0989, Перт Амбой — у М. Захарка (908) 725-8062.

ДЕНЬ КОЛЮМБА

З уваги на свято День Колюмба, Головна Канцелярія УНСоюзу і В-во „Свободи" будуть закриті в понеділок, 10-го жовтня. Наступне число „Свободи" друкуватиметься у вівторок, 11-го жовтня з датою середи. — Ред.

ПРЕЗИДЕНТ КРИМУ ЗАЛИШИВСЯ БЕЗ ВЛАДИ

Симферопіль(Р. Р.). — Тут у середу, 5-го жовтня, Верховна Рада Криму схвалила поправки до кримської конституції, у наслідок яких вся виконавча влада автономії перейшла до її уряду, очолюваного прем'єр-міністром. Самого ж прем'єр-міністра затверджує кримський парлямент за поданням його голови.

Доля президента Автономної Республіки Крим також тепер в руках кримського парляменту. Щоправда, звільнити його з посту, у випадку порушення ним закону, кримський парлямент може тільки під умовою, що за це проголосують дві тритини депутатів.

Ці поправки до кримської конституції пов'язані з ухваленням минулого тижня закону про уряд автономії, де сказано, що головою виконавчої влади Криму є прем'єр-міністер. Закон набрав чинности з дня ухвалення поправок до кримської конституції.

Фракція „Росія-Єдинство" у складі 20 осіб відмовилася брати участь у голосуванні. Однак поправки ухвалено, оскільки за них проголосувало більшість депутатів.

Відбулася телефонічна розмова Л. Кучми з Г. Колем

Київ. — Тут у середу, 5-го жовтня, Пресова служба Президента України повідомила, що Леонід Кучма розмовляв телефонічно з канцлером Німеччини Гельмутом Колем. Мова йшла про економічні реформи в Україні, співпрацю з міжнародними фінансовими організаціями тощо.

Г. Коль зазначив, що Німеччина зацікавлена в економічно сильній і стабільній Україні, бо від цього залежить стабільність в усій Европі. Він також запевнив, що Европейський союз, де тепер головує Німеччина, підтримає економічні реформи в Україні.

Обговорено також перспективи співпраці між Україною і Німеччиною.

Підозрілого у вбивстві С. Чукмасової затримано

Київ (Р. Р.). — Тут у вівторок, 4-го жовтня, в одній із Київських лікарень о год. 7:30 вечора затримано безробітного, 26-річного чорнявого Анохіна, про те він не казкаець, а росіянин, який прибув в Україну з Тюмені і якого довго розшукувала міліція. Виявляється, що він наркоман.

Як повідомила газета „Київські Відомості" з 6-го жовтня, Анохін звернувся до лікарів за допомогою, оскільки борючись із Чукмасовим, поранив його і себе. Обидва вони видирали один в одного ніж, пізніше Чукмасов зайшов до ательє поруч з будинком і там йому перев'язали руки якимись ганчірками. Сусідка прийняла ці пов'язки за мотузки, які нібито зв'язували руки, коли Чукмасов повернився до свого помешкання.

Підозрілий в убивстві Світлани Чукмасової, доньки колишнього міністра охорони здоров'я України Анатолія Романенка, сказав, що діяв виключно з метою пограбування, ніяких інших мотивів не було. Однак слідство не відкидає й інших версій, оскільки народний депутат України Сергій Чукмасов, у той час, коли його знайшли сусіди, просив знайти якусь течку. Як свідчать очевидці, він багато разів повторював: „Де ж течка?" З'ясувалося також, що вбивця не відразу потрапив до помешкання Чукмасових, а обійшов кілька сусідніх помешкань, шукаючи Чукмасових, яким начебто мав вручити телеграму. Міліція шукає слідів причетности Анохіна до інших вбивств у Києві, наприклад, у Залізничному районі від нього невідомого загинули бабуся і внук Лівасови. Під час затримання в Анохіна знайшли сережки Чукмасової та годинник Чукмасова.

Сумніви щодо випадкового пограбування викликав і той факт, що коли С. Чукмасова забирала швидка медична допомога він просив тестя А. Романенка: „Заховайте дітей". Можливо, він розглядав напад як чиюсь помсту. З лікарні повідомили, що життю С. Чукмасова ніщо не загрожує.

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ

Філядельфія, Па. — Тут заходами Українського громадського комітету для відзначення 65-ліття ОУН і 50-ліття УГВР відбудеться у суботу, 15-го жовтня, ц. р. о год. 7-ій вечора святочна академія, в залі УОКЦентру. Доповіді виголосять ред. Володимир Мазур і майор Петро Содол. У концертовій частині виступить чоловічий хор „Бурлака" з Торонто, Канада, під батутою Олега Жмеля та при акомпаньяменті Юрія Кречковського. У неділю, 16-го жовтня, о год. 10:30 ранку в українській католицькій церкві Благовіщення Пречистої Діви Марії, Олд Йорк і Веллі ровдс у Мелроз Парку. Па., буде відправлена Служба Божа з Панахидою в намірені поляглих борців за волю України.

Шкільна Рада допомагає

Джерзі Сиmі, Н. Дж. — У газеті Верховної Ради України „Голос України" з 13-го вересня ц. р. поміщено невеличку вістку кореспондента Івана Калиниченка з Херсону про допомогу української діяспори в ділянці шкільництва.

Під заголовком „Подарунок української діяспори" І. Калиниченко пише: „Набір підручників і хрестоматій з української мови, літератури, історії надіслав херсонцям центр шкіл українознавства у ЗСА. Цей комплект у єдиному примірнику одержали учні місцевого ліцею журналістики, бизнесу та дипломатії. Розроблені українською діяспорою підручники прийнято схвально. Мало того, голова Херсонської Міської Ради Людмили Коберник звернулася до заокеанських друзів, до керівництва Шкільної Ради, зокрема до її голови Євгена Федоренка, з проханням дати дозвіл на тиражування отриманої літератури. Щоб усі методичні кабінети міських шкіл мали такі підручники. Цей крок вчасний і не випадковий. У Херсоні, де проживає 60 відсотків українців, навіть у загально-освітніх школах здебільшого панує мова російська".

Г. Удовенко розказав про свою подорож

Київ (Р. Р.). — Сюди у середу, 5-го жовтня, повернувся з Люксембургу міністер закордонних справ України Геннадій Удовенко. На летовищі в Борисполі він відбув коротку пресову конференцію, під час якої поінформував про закордонні зустрічі української делеґації.

За словами Удовенка, увага до України на 49-ій сесії Генеральної асамблеї ООН була викликана бажанням ознайомитися із зовнішнім та внутрішнім курсом України після приходу до влади нових керівників.

Г. Удовенко повідомив, що в ЗСА він зустрівся з президентом Биллом Клінтоном, державним секретарем Ворреном Кристофером та його заступниками, з керівниками усіх країн — членів „великої сімки" та ядерних країн, крім Франції. Українська делеґація виступила за реформування ООН з метою підвищення ефективности праці цієї міжнародної організації та зменшення витрат на її утримання. Обговорено також можливість пом'якшити санкції проти Іраку та Югославії і зменшення внесків України до бюджету ООН.

У Люксембурзі Г. Удовенко взяв участь у засіданні ради міністрів закордонних справ країн — членів Европейського союзу, де було ухвалено спеціяльне рішення про співпрацю з Україною, тобто Европейський союз підтримав Україну, як незалежну державу, її цілісність і суверенітет.

На запитання щодо виступу в ООН президента Росії Бориса Єльцина, Г. Удовенко відповів, що Україна „як незалежна держава виступає проти розподілу сфер впливу в Европі". Крім того, Україна домагається гарантій національної безпеки, оскільки тристороння заява президента України, ЗСА і Росії не принесла бажаних результатів.

На Закарпатті лютують гураґани

Київ (Р. Р.). — Як повідомила газета „Київські Відомості" з 7-го жовтня, шалені бурі завдали великих шкод закарпатським містам і селам.

Мукачівська та Ужгородський регіони постраждали 3-го жовтня, а Берегівський — 30-го вересня.

Штормовий вітер і злива нечуваної сили зруйнували цілу низку населених пунктів. Чимало людей дістали тяжкі поранення, з корінням вирвані сади і виноградники, знищені всі резерви сіна на зиму, зруйновані телефонні та електричні мережі.

В АМЕРИЦІ

У ПАЛАТІ РЕПРЕЗЕНТАНТІВ провідники обидвох партій погодились відкласти до після виборів 8-го листопада голосування над законопроектом про включення ЗСА до нової світової вільної торговельної угоди (ҐАТТ). Одначе спікер Палати відразу підкреслив, що відкладення цієї справи не означає її відкинення. Діло в тому, що для позитивного вирішення цієї справи демократам потрібно республіканських голосів, а конгресмени республіканці є надто зайняті передвиборчими кампаніями.

ОДНИМ ІЗ ВАЖЛИВИХ пріоритетів політики Уряду президента Билла Клінтона, що виник як наслідок його особистих передвиборчих обіцянок, є змінити закон в справі відчищення місць, де роками скидали отруйні відпадки індустріяльних чи інших підприємств. Одначе після кількох спроб офіційні чинники були змушені прийняти до відома, що цієї справи не вдалось вирішити у Палаті Репрезентантів з уваги на брак відповідної кількости голосів, бо республіканці намагалися не дати змоги теперішньому Урядові осягнути хоч такої малої перемоги. Демократи все ж таки приобіцяли, що цю справу знову порушать наступного року.

ДЕНЬ ПІСЛЯ ТОГО, як Нелсон Майдела, президент Південної Африки, відбув офіційні відвідини у Вашінгтоні, де його вітали з усіми почестями, Уряд президента Билла Клінтона повідомив, що надасть відповідну допомогу. Ця допомога у формі гарантованих позичок для будівлі житлових приміщень, безпосередньої допомоги добровольців Корпусу миру та встановлення інвестиційного фонду для започаткування різнородних проєктів у висоті понад 1 біл. дол.

ДВА МІСЯЦІ ТОМУ виглядало, що переговори в Женеві між Північною Кореєю та ЗСА у справі ліквідації продукування ядерних складників мали виглядні успіху. Одначе напередодні наступної зустрічі між заступником державного секретаря Робертом Ґаллючі та заступником міністра закордонних справ Північної Кореї Канг Сок Жу ці можливості являються химерні маншуми. Згідно з твердженням секретаря Департаменту оборони Вілліяма Перрі, розмови — це дуже важливий крок, але це не те саме, що договір. Тому він попереджає, що коли вони будуть неуспішними, тоді ЗСА мають поважну проблему, яка, на його думку, є поважною небезпекою для ЗСА. Тому її вирішення мусить мати першенство, відсуваючи на другий плян такі справи, як Гаїті, Боснія та недостатня контроля ядерного арсеналу колишнього СССР.

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА Билла Клінтона через Федеральну комісію зв'язку в середу, 5-го жовтня, дав дозвіл американським телефонічним компаніям заснувати прямий телефонічнуй зв'язок з Кубою. Це без сумніву значно збільшить телефонічні розмови між обидвома країнами. Тепер існує тільки дві телефонічні лінії між ЗСА та Кубою, обидві проходять через Італію з уваги на торговельне ембарго ЗСА проти Куби. Ці лінії дозволяють на приблизно 25 розмов денно. Коли такі телефонічні компанії як Ей-Ті енд Ті, Ен-Сі-Ай та Спрінт візьмуться за діло, припускають, що найменше 200 ліній сполучатимуть Кубу зі ЗСА, що збільшить кількість розмов до 25,000 денно.

ПРАЦІВНИКИ НЕУРЯДОВОЇ групи, яка від червня ц. р. перевіряла кількість пошахрованих вимог на зворот грошей платникам податків виявили, що нечесні виповнення форм на зворот грошей виносять річно понад 5 біл. дол. Згідно з їхніми твердженнями, Податковий уряд у багатьох випадках просто виплачує бажану суму, бо це є куди дешевше, як шукати і доказувати нечесність і обманство даного платника податку. Визнавши, що така проблема існує, Податковий уряд намагається тепер знайти розв'язку як цьому запобігти.

ПРЕЗИДЕНТ Л. КУЧМА ЗАКЛИКАЄ ВЕРХОВНУ РАДУ ПІДТРИМАТИ ДНЯЗ

Київ. — Як повідомляє аґенство Ройтера, Президент Кеонід Кучма звернувся до Верховної Ради із закликом позбутися назавжди нуклеарної зброї,ратифікуючи Договір нерозповсюдження нуклеарної зброї (ДНЯЗ).

Речник Президента Михайло Дорошенко подав до відома закордонним журналістам, що Президент надіслав до Верховної Ради листа, в якому закликає підтримати ДНЯЗ із 1968 року заки прийде до його відновлення в наступному році.

Деякі із членів Верховної Ради ставлять під сумнів конечність такого рішення, але голова її Олександер Мороз думає, що таки усі погодяться на ратифікацію, хоч без поспіху та із запевненням гарантій для України.

Президент Л. Кучма однак хотів би рішення ВР мати ще перед своїми відвідинами ЗСА, які заплановані на кінець листопада, та пов'язані також із можливостями більшої фінансової допомоги Заходу, що Україні тепер незвичайно потрібна.

У Києві відбулась американсько-українська конференція

Ню Йорк (Р. Голіят). — У четвер, 22-го вересня, ц. р., приватним джетом з написом „Капіталіст тул" Стівена Малколма Форбса, мол., в якому були д-р Збіґнев Бжезінскі, голова Центру для стратегічних і міжнародних студій (ЦСІС), д-р Генрі Кісінджер, колишні члени Уряду президента Реґена; Френка Карлуччі і ген. Джан Гелвин , Джордж Сорос; Любомир Демчук, голова Фундації ім Б. Демчука, і Стівен Малколм Форбс, президент Форбс корпорації, відлетіли на конференцію в Києві.

Конференція відбулася в днях 23-го до 25-го вересня ц. р. Крім вищезгаданих осіб, у конференції взяли участь: Президент України Леонід Кучма, амбасадор ЗСА Вілліям Ґрін Міллер, Олександер Мороз, Борис Тарасюк, Олег Рибачук, Павло Жовніренко, Пола Добрянська і ген. Микола Кравців.

У першій сесії вступні слова виголосили д-р Г. Кісінджер і Борис Тарасюк. У дискусії обговорено американсько-українські відносини у контексті стосунків України до ЦСІС і Европи; Україна і система европейської оборони та головні рекомендації, які дав Американсько-український консультативний комітет.

У другій сесії доповіді виголосили Джордж Сорос і Роман Шпек. В дискусії обговорено економічний стан України і питання економічної реформи та американську допомогу у процесах змін.

У неділю, 25-го вересня ц. рч., джет Форбса залишив Бориспіль і повернувся назад на міжнародне летовище в Нюарку, Н. Дж.

Фундація ім. Б. Демчука співпрацює з компанією „Пепсіко", яка під час відвідин Президента України Кучми в ЗСА запланувала відбути з ним наради в приміщенні свого головного бюра у Вест Честер, Н. Й. У Києві від довших років працює „Пепсі-Кола", яка є частиною фірми „Пепсіко".

У СВІТІ

В ШВАЙЦАРІЇ ВІДКРИТО 48 трупів осіб, що належали до секти „Ордену храму сонця" у двох недалеко відділених від себе містечках. Вбиті були одягнені в церемоніяльні строї цієї секти, а їхні трупи найдено у напівспалених схоронищах. Поміж вбитими є громадяни Швайцарії, але також Франції і Канади, з яких декілька це малі діти. Двоє осіб, що подібно вбили себе, відкрито у Квебеку, Канада. Всі належали до тайної секти, яку створив і провадив від десяти років бельгійський лікар Люк Журет, що проповідував прихід кінця світу. Досі не є відомо, чи він загинув враз із своїми „вірними", хоча стверджено, що напівспалені схоронища, в яких найдено жертви, належали до нього.

ПАРЛЯМЕНТ В ГАЇТІ не є тепер готовий дати амнестію членам армії, так як вимагає цього генерал Рауль Седрас, головнокомандуючий збройними силами Гаїті. Частина членів парляменту схиляється таки далі до амнестії, щоб здобути собі популярність. Як відомо до 15-го жовтня військові провідники мають зректися своїх постів.

ІЗРАЇЛЬСЬКА ДЕРЖАВА стоїть перед важким питанням припливу великої кількости імігрантів, які хоча походять із різних країн та навіть племен, але почувають себе таки жидами. Тепер на 4.24 мільйона мешканців Ізраїля за даними з 1992 року є 60.6 відсотка роджених в Ізраїлі, 22.8 в Европі, у великій більшости з СССР, а 7.9 відсотка приїхало з Африки, 6.2 відсотка з Азії, а тільки 2.4 відсотка із ЗСА.

В ОДНОМУ З НАЙПРИЄМНІШИХ парків столиці Литви Вільнюса, відкрито, що там поховано жертви переслідування КҐБ. Досі відкрито останки 500 осіб, що їх як литовських патріотів і повстанців із 1940 року совєтська тайна поліція розстріляла і закопала в тому місці. Розкопки однак ідуть далі та є певність, що вони покажуть ще більше останків цих жертв совєтського режиму. На підставі тепер доступних актів КҐБ, литовське судівництво шукає за іменами тих, що перепроваджували ці вбивства у Вільнюсі, щоб живучих ще судити.

КОРОЛЬ ФАГД, що панує в Саудійській Арабії, покликав до праці Верховну Раду для справ Ісляму, яке зложена із членів панівних родів і технократів, і має діяти в ділянках економічній, закордонної політики і навчання. Головою ради буде брат короля принц Султан, що є одночасно міністром оборони. Таке рішення короля інтерпретують, як його старання зменшити вплив дуже консервативної групи мусулманських теологів, що стараються вплинути на ціле життя в Саудійській Арабії у консервативному напрямі.

В ІТАЛІЇ ВИЯВИВСЯ ще один політично-грошовий скандал, коли прокуратура в Мілано, яка розслідує [illegible], подала до відома, що є пов'язання членів уряду із [illegible] телевізійною програмою, частинним власником якої є член італійського уряду.

СВОБОДА SVOBODA

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00. Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Середній Схід: Ізраїль і араби

Пригадаймо: коли в останніх виборах до ізраїльського парляменту (кнессету) програла екстремістично права партія Лікуд і її голова Їцак Шамір втратив владу, новим прем'єром став голова Соціял-демократичної партії, колишній генерал і колишній амбасадор Ізраїля у Вашінгтоні Їцак Рабін. Він разом із міністром закордонних справ Шімоном Перезом зважився на мудрий, але дуже ризиковний крок: замиритися з арабським світом почерез злагоду з лідером Палестинської Визвольної Організації Ясіром Арафатом, який до того часу був зненавиджений в усьому Ізраїлі за довгий шнур актів терору ПВО. Рабін і Перез прийшли до переконання, що безконечні переслідування автохтонних арабів, названих палестинцями від первісної територіяльної назви „Палестина", доведуть до нової війни з арабськими сусідами, яка тепер може скінчитися для Ізраїля трагічно, а Я. Арафат зрозумів, що мрія ПВО, щоб зіштовхнути Ізраїль до Середземного моря — це утопія. Таким чином ті недавні смертельні вороги замирилися на базі признання широкої автономії палестинцям на правобережжі Йордану та у смузі Гази — колишніх арабських землях, окупованих і анексованих Ізраїлем у війні 1967 року. Але екстремісти в обох сторонах різними провокаційними актами, стріляниною і саботажем, продовжують неспокій. Треба признати, що Рабін та Арафат, які на церемонії у Білому Домі подали один одному руку, виявляють у тому довгому процесі замирювання подиву гідну послідовність і терпеливість. Вони знайшли першорядного посередника не в особі американського державного секретаря Воррена Кристофера, а в єгипетському президентові Госні Мубаракові, розумного прозахідного державного мужа.

Поважним кроком вперед на шляху до замирення була згода йорданського короля Гуссейна на запропоновану Ізраїлем автономію палестинцям. Але останні наради Їцака Рабіна і короля Гуссейна в йорданському місті Акаба перервано, щоби підождати на поворот з Вашінгтону сина Гуссейна, наступника йорданського престолу Гассана. В міжчасі сталася добра подія: 11 арабських країн проголосили, що вони закінчують бойкот Ізраїля і нав'яжуть з Ізраїлем торговельні взаємини.

Поруч із згаданою вище провокаційною акцією екстремістів по стороні Ізраїля і арабського світу найбільшою трудністю є економічна скрута. В атмосфері одвертих воєн, згодом спорадичних повстань палестинців в Ізраїлі та брутальних метод у здавлюванні їхнього спротиву, не можна було розгорнути промисел і торгівлю в Ізраїлі та в його сусідніх арабських країнах, як Йорданія, Ливан і Сирія. Ізраїль стояв завжди на першому місці на листі країн, які користуються щорічною допомогою від Америки. Але Америка перестала вже бути „багатим вуйком", бо сама має трудноші із рівноваження щорічного дефіцитового державного бюджету.

Названий вгорі син короля Гуссейна полетів до Америки саме у пошуках за золотим руном. Ідеться не тільки про американську державну казну, а радше про американський фінансовий, промисловий і торговельний світ, з яким Ізраїль та прозахідні арабські країни мали і мають добрі зв'язки.

Середній Схід не є далекою і байдужою для України частиною закордону. Найбільша болячка України — нафта і газ. Европейський Захід їх теж не має. Але має наладнаний імпорт тих необхідних для життя речовин, а Україна все ще залежна у великій мірі від довозу з Росії. Скорше чи пізніше мусить вирішитися та справа розбудовою порту в Одесі та уможливлення приїзду туди нафтоналивних кораблів. Відомо, що український Уряд нав'язав уже інформаційні зв'язки з близькосхідніми продуцентами і повідомлялось теж, що Міська Рада Одеси робить трудноші, лякаючись занечищення повітря. Труднощі є на те, щоб їх переборювати.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи" разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Микола Бараболяк

РОЗГАДУЮЧИ О. МОРОЗА

II

Подруге, з промови Олександра Мороза яскраво виходить ще щось, таке істотне для закріплення державности України. Це справа розподілу влади. А вона так міцно пов'язана з життєвим для України питанням економічної реформи. Украіна перебуває у стані кризи. А витягнути державу з неї без переходу з детермінованої, сильної виконавчої влади дуже важко. У своєму виступі О. Мороз натякає, що цей постулят треба врешті здійснити в Україні. І він обіцяє. Але що?

В цій сфері організації державної влади, в ході державотворення, встановлені деякі принципи, які загально визнані корисними й ефективними. Президент З'єднаних Стейтів Билл Клинтон намагається закріпити їх навіть серед народів, що перебувають у стадії племінної організації суспільства.

Багато говориться в Україні про запозичення французької державнополітичної системи. А що ж на це каже О. Мороз? Він запевнює, що Україні не треба наслідувати чуже, хоч і корисне і випробуване, а творити свою „рідну" систему державного буття. А це дає нагоду „розквітнути" на базі сталінської „вітчизняної" конституції.

Тут годиться зробити невеликий відступ про справжній парляментаризм, наприклад, великобританський чи німецький, з якими О. Мороз хоче поставити нарівні український.

Панує загальне переконання, що у тих зразкових парляментах депутати радяться, дискутують, а коли під час тих дискусій виявиться найкращий шлях вирішити питання у формі резолюції-закону, то таку резолюцію „батьки народу" схвалюють. Нічого подібного не діється у тих парляментах. Там насправді остаточно резолюцію-закон оформляють лідери партії більшости, заздалегідь він дискутується між тими лідерами (кабінетом), а висувається його на форум парляменту тільки для дискусії, для ознайомлення публіки з текстом, що був заздалегідь оформлений і затверджений кабінетом. Закон схвалено, властиво, виконавською владою.

Можна б в Україні наслідувати цей популярний справжній парляментаризм, додаючи до нього той, зі сталінської конституції? Можна, якщо прийняти, що Президент і Кабінет Міністрів України — це обранці нинішньої проросійської більшости у Верховній Раді.

Коли ж не так, коли вірити, що поза нинішньою більшістю є в Уряді України здорові, віддані державотворчій праці люди, тоді виконавча влада України не може бути ідейно і програмово тотожна з тією більшістю. Забава у справжній чистий парляментаризм Україну до незалежности не заведе. А з натяків О. Мороза треба зробити висновок, що воно до того йде. Щодо сталінської конституції з її головою Верховної Ради та втягненою в цю конституцію інстанцією Президента без визначення його прерогативів, то в цій конституції закріплено принцип підзвітности виконавчої влади парляментарній, залишаючи по суті голову Верховної Ради фактичним керівником виконавчої влади (Верховна Рада затверджує остаточно прем'єр-міністра і Кабінет), а пост Президента служить для прикраси системи. Чи, врешті, не виник в Україні погляд, що Президентові надається роля англійської королеви?

Потретє, є ще один важливий, навіть преважливий пункт у згаданій промові Олександра Мороза — звеличування „вітчизняної" війни. Як би там не дивитись на цю справу, чи годилось згадувати про цю війну на святі незалежности?

Після всього цього не тяжко догадатися, куди прямуватиме Верховна Рада під керівництвом О. Мороза і куди піде дальший розвиток України. Чи буде О. Мороз насправді дотримуватися державотворчої програми з позицій сталінської конституційної системи, чи допоможе оформити конституційні принципи, де виконавча влада, будучи більш незалежною від Верховної Ради, провівши реформи, зможе вивести державу на самостійні рейки? Є. О. Мороз українським державником чи поплентачем інтернаціоналізму в його соціялістичній версії?

Петро Часто

СОЛОДКА ОТРУТА ЛІВИЗНИ

IV

Особливо, коли взяти до уваги, що соціял-демократія, як не без гордости підкреслює вчений, „давно звільнилася від ідеї загальнонародної чи державної власности на знаряддя та засоби виробництва". Одначе коли М. Попович, у пошуку самоочевидних арґументів, каже, що от „соціял-демократія Швеції вивела країну з бідности... соціял-демократи Норвегії вивели свою країну на перше місце в Европі щодо рівня життя, а соціялісти Еспанії стали політичною силою, що виводить свій край з авторитаризму до загальноевропейського економічного рівня", то тут уже навіть не хочеться нагадувати, що всі ті „виведення" здійснилися в цілком інших умовах. Але ж — справді здійснилися? В якій мірі шведський чи еспанський соціялізм відповідає на виклики дійсности?

На кого-кого, а на приклад Швеції відкликатися не варто: шведські соціялісти перестали бути „політичним майбутнім" своєї країни. „Фолькегеммег", народний дім, своєрідну комуну, шведи почали будувати ще до війни, виходячи зі звабливих принципів свободи, солідарности, соціяльної справедливости. Десятки років шведська держава, згідно з „соціялістичним вибором", відбирала від багатших і віддавала біднішим. Здається, якщо брати явище поза конкретною ситуацією, мова йде про щось добре. Проте в життєвій конкретиці, у такому ось розвитку речей, держава дедалі підносить себе як єдиний критерій соціяльного добра і зла. Вже в середині 70-их років шведське чиновництво відбирало від своїх громадян 80 відсотків їхніх прибутків, натомість *пропонуючи* їм „безплатну" медичну обслугу і освіту, дешеві мешкання і щедрі пенсії. Непомітно, в атмосфері поступового самоошукування шведи дали незмірно розростися бюрократичному апаратові, в руках якого, згідно з тією самою логікою, опинилася вся „соціяльна справедливість". Почався довгий, гнітючий спад — у висліді до влади мусіли прийти праві.

Про „успіхи" еспанської соціял-демократії взагалі краще промовчати — в країні вже кожен четвертий не має праці. Це найвищий показник у всьому Европейському союзі. Поразки соціялістів у Франції та Італії також не випадкові. Тут виявили себе хиби, котрі для соціял-демократичного моделю самоорганізації і для соціял-демократичної психології є підставовими: надмірне перебільшення проголошеної у програмі здатности забезпечити „соціяльну справедливість", іґнорування іншої, надто ж опозиційної, думки, потягнення потихенько висмикнути виконавчу владу з-під контролі законодавчої, неконструктивне втручання в економічні процеси.

Ось чому у всіх вище названих країнах терези схитнулися у протилежний бік — життя триває, відкриваючи новий простір для цивілізованої боротьби протилежностей. І з цього огляду цікаво спостерігати за еспанською чи шведською внутрішніми соціяльно-політичними синусоїдами. Але вихоплювати з цієї діялектичної видозміни лише півколо соціял-демократичної орієнтації і тлумачити її як єдину рецепту для України — це, щонайменше, не по-фі-лософськи.

І потім: звідки вона, та соціял-демократія, візьметься в Україні? Ця орієнтація може бути потенціяльною в умовах освіченого, принаймні некомуністичного, єдиновладдя, „зрілої" монархії, яка не маніпулює економікою, і саме тією обставиною, що економіка більш-менш нормально працює, користуються соціялісти, переймаючи чужу силу в боротьбі за свої льозунґи. Біда, однак, у тім, що соціялісти не вміють зупинитися — і соціялізація, виправдана в деяких випадках (допомога старим людям, інвалідам) переходить у соціялізмизацію.

В Україні, якщо мати на увазі зовнішні ознаки, тепер запанувала відверта лівизна: на третьому році державної незалежности ще більш комуністичною стала Верховна Рада, ще більш антиреформаторським — Уряд. Замало й цього. Нещодавно, на відміну від просто Комуністичної Партії, утворилася ВКП(б)У — традиційно большевицька організація, яка не лише не визнає приватної власности на засоби виробництва, але програмово сповідує сумнозвісну „диктатуру пролетаріяту". Втім, поява партії політичного абсурду матиме, мабуть, і добрий бік — „перебудовані" українські ліві — морозівці, симоненківці, олійниківці, дбаючи про власну респектабельність, змушені будуть дистанціюватися від большевиків. Але поза косметику ці спроби не сягнуть. „Нові" ліві мають спільне зі старими коріння — совєтське. Воно ще поживе, і в межах його впливу не закорениться ніяка позитивна економічна програма, тим більше — ніяке етичне вчення. Але й на вакуум сподіватися годі: лівизна в Україні все більше виявлятиме свою антиукраїнську сутність, все відвертіше виконуватиме ролю „п'ятої колони" Москви, „демократичні" провідники якої так нічого й не навчилися від історії, і замість на кращих засадах будувати свою державу, знову й знову зазіхають на чужу. Добре було б, якби це виявилося правдою — що ми й вони саме в цьому різнимося: вони уповають на щонайбільші розміри своєї держави, ми — на вищу правду, що з'єднує землю з небом, вони — на грубу силу, ми — на нескорений дух нації. Чи треба нам, по всіх українських голготах, посилатися на приклад німців чи японців, котрих з руїн попіднімав їх власний безсмертний дух? Найнебезпечніший ворог і на цей раз не прийде як ворог. Вовк вдягне овечу шкуру — „шкуру" дуже переконливої, дуже логічної арґументації. Він постукає у двері біленькою ручкою, і наша молода українська демократія, нездатна до об'єднання, не схоче повірити, що та ручка вже зісукала зашморг на нашу шию. І все, що проти України, робитиметься „заради України" — нібито заради „спасенного відновлення необачно розірваних економічних зв'язків", заради „кровного братерства трьох братніх народів", заради „природного для України евразійського союзу", заради „відвернення екологічної катастрофи", нарешті, заради „загального миру в Европі і цілому світі". Всі до одного безальтернативні варіянти. Мовляв, або ви приймаєте їх, або Україна розколеться за етно-лінґвістичною ознакою і занепаде.

„Один ваш хибний крок, і ви — біля мети інших людей". Тепер дуже важливо ясно побачити, чиєю метою є наша національно-державна загибель. Лівизна — то лише останнє шумовиння, що прощається з історією. Комунізм до кінця виявив свою

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про Рильського, вічність і ще одне прощання

До одного з головних, але прикрих, обов'язків старшого віку належить раз-у-раз прощати в останню дорогу рідних, друзів, знайомих чи видатних постатей нашого вже тепер „минулого" життя.

Цього тижня довелося мені прощати людину, що в'язала водно усі ці категорії, і друга, видатну постать і близького та довголітнього знайомого, що можна б сміло назвати рідним, як і цілу його родину.

Відхід у засвіти третьої людини із славного роду Гординських упродовж одного року — це немов завершення, немов замкнення кола тих майже однолітків, які довгими роками несли без крику, без голослів'я, без патосу, але цілим своїм єством прапор високої української галицької культури.

Із них Святослав — мистець, поет, мистецтвознавець — вів перед і своєю індивідуальністю, і своєю плодовитістю на культурному відтинку. Поруч нього стояла його дружина Мирослава, але в першу чергу його улюблений брат Володимир, чи пак „Дунько", як ми всі його звали, що був не лише братом, але й найкращим другом, його „вухом" і носієм його ідей та думок серед цілого нашого оточення.

Він, як усі із роду Гординських, був вийнятковою людиною, що вміла поєднати у гармонійну цілість фахове, хемічно-медичне знання із любов'ю до мистецтва і поезії та з обов'язками батька родини, що їх він ніс з великою повагою і любов'ю.

Рідко трапляється, щоб хемік, який просидів вік у ляборадорії, який будучи вже на емеритурі, так багато дав своїм досвідом цієї галузі медицини дітям Чорнобиля, мав рівночасно стільки знань мистецтва і поезії та так їх цінив.

Саме це було характеристичним для цілого ряду осіб із покоління „Дунька", що виросли на галицькому підсонні, але, кинені виром воєнних подій у широкий світ, не затратили своїх культурних надбань, а навпаки — плекали їх поважно і глибоко.

Як сумно, що щораз більше людей із того покоління відходить в безконечній черзі, а по них залишається пустка, яку якось важко заповнити. Сьогодні поверховність, розсвареність, поспіх, а передусім інакший стиль життя і брак особистої культури беруть над усім верх і тому так важко погодитися зі смертю кожної одиниці з „тамтого" покоління, у свідомості, що подібних тепер дуже мало. Хто ж має тепер охоту говорити у товариських зустрічах про наших поетів, мистців недавнього минулого, хто рецитує поезії, хто дискутує про проблему вічности і людського буття, про красу картин безсмертних мистців, про клясиків літератури? Тому, коли цього тижня прийшлося прощати доброго і довголітнього друга, приходили чомусь на думку численні зустрічі, товариські, майже родинні вечори, в яких ми говорили не про „ближніх", а читали Рильського, Хвильового чи Антонича, дискутували про вічність, яку можна знайти у красі мистецтва і літератури, що проходять століттями.

Про цю вічність, як і про літературу він умів говорити не лише з друзями, але також зі своїми внуками, як це підкреслила, прощаючи його, найстарша із внучок. І з таким відношенням свого діда до світу ідуть вони усі восьмеро в життя. Може таки саме вони будуть продовжувати цю завмираючу тепер атмосферу високої культури особистого товариського і громадського життя, що була так притаманна їх дідові і його поколінню?

О-КА

Володимир Жила

ДОРЕВОЛЮЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ С. ПЕТЛЮРИ

„Він — з когорти вождів" (кращі конкурсні праці про дореволюційну діяльність Симона Петлюри). Видавництво художньої літератури „Дніпро", Київ, 1994, стор. 150.

III

У Львові Симон Петлюра прослухав курс Підпільного Українського Університету, познайомився з І. Франком і став його вважати своїм учителем. У грудні 1905 року після амнестії повернувся він до Києва, щоб там продовжувати революційну діяльність. Тим часом у Києві відбувся Другий з'їзд РУП, на якому Революційна Українська Партія змінила свою назву на Українську Соціял-Демократичну Робітничу Партію (УСДРП), але залишилася стояти міцно на національному ґрунті. Вже тоді С. Петлюра користувався поважним авторитетом серед соціял-демократів. І так, коли обирався редактор центрального органу партії, то В. Винниченко запропонував свою кандидатуру, на що делегати погодилися. Але С. Петлюра переконливо довів, що В. Винниченко в силу своїх коливань і нестійких переконань не може бути редактором. Мабуть, з того часу бере свій початок неприязнь між двома талановитими українцями, яка відчутно давалась взнаки та шкодила справі.

У січні 1906 року С. Петлюра перебував уже в Петербурзі і радаґував місячник „Вільна Україна", теоретичний орган партії УСДРП. На жаль, цей місячник в силу переслідувань поліції та складної ситуації в самій партії на Україні швидко припинив своє існування. Петлюра повернувся до Києва. Не маючи змоги отримати праці в Києві, С. Петлюра переїхав до Петербурґу. Тут він швидко знайшов спільну мову з студентською молоддю, співпрацюючи з ними переважно в нелеґальних гуртках. Таким чином петербурзький період був важливим фактором у зміцненні позицій С. Петлюри серед авторитетних українських політичних кіл. До цього успіху чимало причинився величавий Шевченківський вечір з нагоди 50-их роковин смерти поета.

Від 1912 до 1916 року С. Петлюра спільно з О. Саліковським редаґували журнал „Украинская Жизнь" в Москві. Це був солідний науково-теоретичний орган українства, який, не зважаючи на трудні обставини, зміг об'єднати навколо себе кращі інтелектуальні сили України. Чимало статтей на його сторінках належали Петлюрі. Це сильно утвердило його авторитет і він зайняв помітне місце серед української громадськости.

У Москві, пише Андрій Ткачук, С. Петлюра найближче зійшовся з видатним ученим Російської Академії Наук Ф.С. Коршем, який чи не єдиний із росіян, що щиро пройнявся ідеєю національно-визвольної боротьби українського народу й практично допомагав українцям у цьому.

Московський період життя і діяльности С. Петлюри був, без сумніву, важливим етапом у формуванні його політичного світогляду, його поглядів на визвольний рух і майбутнє України. У Москві С. Петлюра створив власну концепцію становища України як у складі Російської імперії, так в контексті европейських міжнародних відносин. З уваги на те, що представники інших народностей Росії уже з початком війни з трибуни Державної Думи заявляли про свою льояльність щодо уряду і війни, а з українців ніхто подібних заяв не робив, Петлюра виготовив маніфест-деклярацію щодо відношення українців до війни. У декляраціі чітко зазначалося, що „поміж Росією і Австро-Угорщиною українці вибирають Росію і чесно боронитимуть свою землю". Далі стверджувалося, що „українці заслуговують на вирішення своїх проблем". Отже деляраціа, пише автор, „була справжнім висловом настроїв широкого українського загалу", і тому її треба було оголосити в журналі „Украинская Жизнь". З цього приводу згодом зайняв становище міністер уряду УН-Республіки О. Шульгин, який вважав, що „в декляраціі Петлюра орієнтувався не лише на Росію, але й на країни Антанти з певними демократичними традиціями".

Книжка „Він — з когорти вождів" цікава тим, пише проф. Дмитро Степовик, що молоді науковці, „подолавши чималі трудноші (адже архівні матеріяли, де є хоча б згадка про Петлюру і національно-визвольні змагання в Україні 1917-1920 років, все ще перебувають в основному „під спудом"), — написали поважні наукові есеї, які з повним на те правом можна трактувати як початки нової Петлюріяни, або точніше, — нового петлюрознавства".

У книжці наводиться чимало цікавих думок про особу і творчість С. Петлюри. У кожній праці матеріял викладено кваліфіковано, ґрунтовно та досить детально, з численними примітками, що вказують на багату джерельну літературу. Книжка як за колом порушених проблем, так і за глибиною їх висвітлення є помітним внеском у петлюрознавство.

Якимось чином у книжці немає зовсім згадки про дідів і прадідів Петлюри, про їх працю і заслуги для України. Це важливе питання і його обов'язково дослідити. Треба привітати видавців, що книжка появилася майже без друкарських огріхів і надрукована на доброму папері. Мистецьке оформлення обкладинки добре й наскрізь цікаве. Сукупність кольорів ясно-синього з чорним зробила портрет Петлюри серйозним з дещо трагічними рисами обличчя. Шкода, що книжка вийшла у світ невеликим тиражем (5000 примірників).

В цілому „Він — з когорти вождів" серйозне й наскрізь цікаве наукове дослідження, написане на високому теоретичному рівні і разом з тим доступно. Воно збуджує в читача думку, вчить досліджувати архівні матеріяли і вдумливо експериментувати. Його з користю для себе прочитає кожен, хто цікавиться історією українського народу, зокрема трагічною постаттю Симона Петлюри.

Книжку видано коштом Товариства Української бібліотеки ім. Симона Петлюри в Парижі.

РЕФЕРЕНТУРА СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ
при Окружній Управі СУА в Ню Йорку
при співпраці
ЛІКАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА Відділу Ню Йорк —Ню Джерзі

запрошують на
шосту з черги

ЗУСТРІЧ ЛІКАРІВ — СПЕЦІЯЛІСТІВ

з громадянством
під назвою:

"МЕДИЧНА ПОРАДНЯ",

яка відбудеться
в суботу 22-го жовтня 1994 р., о год. 11-ій ранку в домівці СУА в Ню Йорку при 108 Друга Авеню, між 6-7-ми вул.

ДОПОВІДАТИ БУДУТЬ:

д-р БОГДАН ГАЛІБЕЙ — ОНКОЛОГ — (спеціяліст по лікуванні рака.) „Як розпізнати початки недуги рака"
д-р ЛЮБОМИР ЯВНИЙ — КАРДІОЛЬОҐ — (спеціяліст по лікуванні недуг серця) „Найновіші підходи до розуміння та методи лікування серцевої атаки".
ЛЯРИСА МАҐУН-ГУРИН — ФАРМАЦЕВТ — „Неправильне й невідповідне уживання ліків в щоденному житті".
д-р ІГОР МАҐУН — МОДЕРАТОР

ВІРА КУШНІР
Референтка Суспільної Опіки

Солодка...

(Закінчення зі стор. 2)

(Закінчення зі стор. 2)

убогу сутність — заздрість до чужого багатства. Але Росія, засліплена вчорашньою „могутністю", не дасть ще ні нам спокою, ні сама собі.

Врятувавши себе, Україна врятує від нової ганьби, а може й від чогось страшнішого, й Росію...

В час цієї короткої історичної перерви, коли у людський світ не проникли ще солодші і, мабуть, ще отруйніші „ідеали", українці мусять об'єднатися. Скільки ми будемо поборювати самі себе? Коли зі скаламученої не лише ворогами, але й нами самими, безодні народного життя зрине наше найкраще „я", наша чиста національна енергія?

„Національна ідея тоді лише увірветься як могутній чинник у життя, коли в ній сполучено щасливо обі частини: чуттєва і розумова, коли інтелект міцно сполучений з народним інстинктом і сумлінням".

„Держава може бути створена тільки поривом ідеалістичним, а не романтичним: поривом, в якому стихійне чуттєве хотіння скристалізувалося в ясно окреслену ідею, і в якому на здійснення цієї ідеї скеровані всі сили розуму і волі".

Хіба в цих двох фразах не одну висловлено думку? А належать вони двом українцям, котрі у великій любові до України так і не знайшли часу, щоб порозумітися і помиритися між собою — Дмитрові Донцову і Вячеславові Липинському.

Особливо, коли взяти до уваги, що соціял-демократія, як не без гордости підкреслює вчений, „давно звільнилася від ідеї загальнонародної чи державної власности на знаряддя та засоби виробництва". Одначе коли М. Попович, у пошуку самоочевидних арґументів, каже, що от „соціял-демократія Швеції вивела країну з бідности... соціял-демократи Норвегії вивели свою країну на перше місце в Европі щодо рівня життя, а соціялісти Еспанії стали політичною силою, що виводить свій край з авторитаризму до загальноевропейського економічного рівня", то тут уже навіть не хочеться нагадувати, що всі ті „виведення" здійснилися в цілком інших умовах. Але ж — справді здійснилися? В якій мірі шведський чи еспанський соціялізм відповідає на виклики дійсности?

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в АМЕРИЦІ
запрошує
членів й українську громаду на

ВЕЧІР

присвячений п'ятидесятиліттю з дня смерти історика

ТЕОФІЛЯ КОСТРУБИ

під час якого з доповідями виступлять:

ОЛЕКСАНДЕР ДОМБРОВСЬКИЙ — **Теофіль Коструба незабутній історик церкви й народу;**
ЯРОСЛАВ ПАДОХ — **До життєпису історика Теофіля Коструби,**

що відбудеться
в суботу, 15-го жовтня 1994 р. о годині 5-ій вечора, в Домі НТШ, при 63 Четверта авеню, між 9 і 10 вулицями, в Ню Йорк

УПРАВА НТШ

В поклоні незабутній союзянці

Громадно і величаво наша громада в Сан Хозе, Каліф., попрощала одну із найстарших відданих громадських активісток, що намагалася зберегти український характер молодої громади, Ярославу Оренчук.

Родина Оренчуків була одною із перших українських еміґрантів, що поселилися в тій місцевості. По п'ятьох роках осамітнену родину Оренчуків скріпив наплив молодого покоління, що уже тут завершив вищу освіту і приїхав на професійну працю зі своїми родинами і доростаючими дітьми. Яра Оренчук заініціювала і спільно з молодими мамами заснувала молодечий 107-ий Відділ Союзу Українок Америки, а відтак дитячий садочок — світличку, яка містилася в її домі. Коли діти підросли і стали учнями, перенесено навчання до публічної школи. Українська мова й історія були головними предметами навчання. Я. Оренчук старалася передати дітям знання рідної мови, любов до України та пошану до родичів. Крім місцевої громадської праці в Сан Хозе, вона була теж головою відділу СУА в Сан Франсіско. З нагоди її 70-ліття членки СУА вибрали її почесною головою цієї організації.

Ярослава народилася в Комарові, Стрийського району, і від шістьох років жила у Львові. Там закінчила семиклясну школу ім. Шевченка, а відтак учительську семінарію і стала працювати в дитячому садочку при вул. Личаківській. В 1940 році одружилася з Володимиром Оренчуком, адвокатським конципієнтом.

Після вибуху Другої світової війни виїхала до Кам'янки Струмілової, де її чоловік продовжував практику в суді. Я. Оренчук організувала повітові курси для виховательок дитячих садочків, часто виїжджала в села, провірювала і скріплювала їхню освіту. Там народилася в 1943 році доня Роксана.

Життя далеко від фронту плило нормально і, здавалось, що не загрожує людському існуванню в запіллі. Однак внутрішній фронт під проводом ґестапо діяв в запіллі напружено і завзято, очищуючи терен від резистансу. Чоловік її став жертвою ґестапо. Його заарештувано і запроторено до Авшвіцу. Роки 1943-45 — це найважчі часи для Ярослави. З наступом совєтської армії вона з немовлям на руках мандрувала з місця на місце на Захід. По двох роках мандрів, в липні 1945 року поєдналася зі своїм хворим чоловіком в Мюнхені. По чотирирічному перебуванні в Мюнхені подружжя виїжджає до ЗСА. Тут народився ще син Роман. По п'ятилітній різнородній фабричній праці чоловік набув нову професію і став працювати в університеті Санта Клара.

Де б св. п. Я. Оренчук не жила, там завжди поринала в громадську працю. Масова участь громадян в похороні була висловом вдячности за її працю.

Ірина Волосенко

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в АМЕРИЦІ
ділиться сумною вісткою з членами й українською громадськістю, що 1-го жовтня 1994 р. на 79-му році життя відійшов у Божу Вічність

бл. п. д-р
ВОЛОДИМИР ГОРДИНСЬКИЙ

довголітній дійсний член Хемічно-Біологічно-Медичної Секції, видатний хемік-дослідник, автор наукових праць з біохемії, за свою працю був проголошений хеміком року та одержав меморіяльну грамоту.

Покійного похоронено на українському православному цвинтарі ім. св. Андрія у С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Дружині Тамарі, дочкам Оленці Юрчук з мужем Іринеєм та дітьми, Христині Баранецькій з мужем Миколою і дітьми, Ксені Галій з мужем Ігорем та родиною, сестрі Дарії Каранович, братові д-рові Богданові, ближчій і дальшій родині висловлюємо глибоке співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
УПРАВА НТШ

У ДРУГУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
відходу у вічність нашої найдорожчої МАМИ І БАБУСІ

бл.п.
МАРІЇ ДАНИШ

буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
15-го жовтня 1994 р.
у церкві св. Юра в Ню Йорку в 8:30 ранку.

Про молитви за спокій душі покійної просять:

доньки — РОМА
— ТАЛЯ з мужем СТЕФАНОМ
внуки — ТАРАС
— ФУНЯ і
— МАРКІЯН

ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА

д-рові

ЮРІЄВІ КУШНІРОВІ

нашому дорогому МУЖЕВІ, БАТЬКОВІ І ДІДУСЕВІ

відбудеться в неділю 23-го жовтня 1994 р. о год. 11:30 ранку
на українському православному цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

дружина — ВІРА
донька — д-р ЛЕСЯ з мужем ТАДЕЄМ
донька — МАРТА
внук — ЮРІЙ

ПОДЯКА

Дня 13-го листопада 1993 року на заклик Всемогучого Творця неба і землі відійшов у всесвіт, залишаючи невимовний смуток і жаль наш найдорожчий, незабутній, улюблений МУЖ, БРАТ, ШВАГЕР І ВУЙКО

хемік і бактеріолог
св. п.

РОМАН ГАЄЦЬКИЙ

Не в силі подякувати всім особисто за так численні вияви співчуття: телефонічні, писемні і особисті тому цією дорогою висловлюю всім приятелям і знайомим мою найщирішу подяку.

В першу чергу складаю сердечну подяку о. Лаврентію за останню сповідь уділену Романові в церкві св. Юра в день його відходу у вічність, Гарі Полчі і Стефанові Скрибайлові за останню прислугу-опіку під час моєї неприсутності в Укр. Інституті Америки і в шпиталі.

Всечеснішим: о. Лаврентію, о. Петрові Огіркові, о. Протопресвітерові Володимирові Базилевському щиро дякую за відслуження Панахиди в похоронному заведенні Андретт та теплі прощальні слова.

Моя щира подяка дириґентові хору „Думка" Василеві Гречинському і всім хористам активним і колишнім членам хору, які так чисельно зібралися і чудово відспівали Панахиду, а голові хору Ігореві Єдлицькому за прощальне слово. Дякую заступникові голови львівської обл. Ради Іванові Гелю за слово на вічну дорогу Романові від рідної землі, яку він ще так недавно відвідував і яку так палко любив. Побратимам Орестові-Гогові Слупчинському щиро вдячна за прощальні слова від Станиці І-ої УД УНА в Ню Йорку, а Осипові-Кубі Голинському від Краєвої та Головної Управ І-ої УД УНА та за переведення зворушливого апелю. Всім побратимам дивізійникам, які прибули на похоронні відправи з прапорами з ближчих і дальших сторін, щоби віддати останній салют своєму товаришеві зброї Романові моє сердечне спасибі.

Д-рові Мирославові Прокопові щиро дякую за змістовні слова прощання від середовища УГВР і від себе особисто. Шановному Гарі Полчі представникові Укр. Американських Ветеранів дякую за дружні слова прощання, Всеч. о. Лаврентію за зворошливу проповідь на похоронній відправі в церкві св. Юра в Ню Йорку, а маестрові Андрієві Добрянському за прегарний спів.

Уважливій Славі Костирці дякую за покладення землі з могили Т. Шевченка в Каневі на домовину.

Всечеснішому о. Мітратові Іванові Біланичові за участь в похоронах на православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку і за молитву на тризні.

Дякую за прощальні слова о. Протопресвітерові Володимирові Базилевському і о. Мирославові Глинському товаришеві по зброї, д-рові Анатолію Камінському від ОУНЗ, Юліянові Котлярові від Об'єднання Вояків УПА, Евгенові Стахову від УАК РАДИ і кол. учнів Перемиської гімназії, Олесеві Пришлякові, д-рові Олесеві Біликові від товаришів по зброї і приятелів. За теплі зворушливі слова Влодзеві Миськову щиро вдячна. Дорогому ред. Миколі Галіву за приятельські слова прощання та за прегарну обширну статтю на сторінках щоденника „Свобода" сердечно дякую, а побратимові інж. Романові Гаврилякові за змістовний допис у „Вістях Комбатанта".

З глибини серця вдячна моїй ближчій і дальшій родині, приятелям і друзям, які не залишили мене самітньою з моїм горем, а особисто старалися піддержати мене на дусі, а родині і друзям в далекій Україні за щиросердечні листи співчуття.

Особливу подяку складаю моїм дорогим: Марті Данилюк за зрозуміння пережитого та першу поміч у зорганізуванні похорону, хоч у важкому для неї часі особистої жалоби. Моїм приятелям-сусідам Влодкові і Оксані Миськовим за професійну допомогу, безнастанну опіку і родинне тепло. Моїм приятелям Любі, Зіні і Ігореві Раковським за теплий родинний контакт і велику поміч під час похоронних відправ і досі помимо своїх родинних турбот, Ліді і Андрієві Закревським, Кирові і Ірені Григоровичам, Марті і Стефанові Скрибайлам за всю поміч і розраду. Моїм приятелькам Марійці Шепарович — за фахову поміч і теплу моральну піддержку, Вірі Кушнір, Галі Яремко, Марійці Мартинюк, Лілі Гладкій, Лесі МекЕнтаєр, Іванці Солтис та членкам 83-го Відділу СУА за зрозуміння, піддержку та допомогу годитися з Божою Волею в тяжких хвилинах життя — щиро дякую.

Сестрінкові Ігореві Чумі щиро дякую за вміле переведення тризни і теплі слова для вуйка Ромка від родини, Сестрицтву при церкві св. Андрія і сестрінкам Уляні Гілберт і Нілі Чумі за всю поміч.

Всечесному о. Тарасові Прокопові за відправу в 40 день смерти Романа, маестр. Андрієви Добрянському за спів, Наді Савчук за теплий спогад про родину Гаєцьких, Гогові Слупчинському за зворушливе слово, а Зірці Демчук племінниці Романа за поміч при сніданку.

Ліді Закревській дякую за розділення Богослужб для відправлення в церквах: св. Юра Н.Й., св. Покрови в Озон Парку, у Ґлен Кові, в Люрді, св. Юра у Львові, Рудні та других.

ПОЖЕРТВИ НА СВ. ЛІТУРГІЇ ЗЛОЖИЛИ:

Всеч. отці від себе особисто: о. Мирослав Глинський, о. Богдан Карась, о. Роман Набережний, о. Любомир Мудрий, о. Петро Огірко, о. Ярослав Шуст; Роман і Теодора Бриттани, Марія Бродило, Кирило і Ірена Григоровичі, Оля Гуглевич, Надя Данилюк, Володимир і Лідія Данилюки, Анна Демчук, Іван і Ірена Дорожинські, Андрій і Ліда Закревські, Ярослав і Марія Кіцюки, Анатолій Качмарський, Едвард Камінський, Александра Крумшин, Миролюб Лозинський, Оля Лукасевич, Оля Магоцька, Нестор і Рома Максимовичі, Орест і Слава Менцінські, Олесь і Марія Мотилі, Ярослав і Галя Оберишини, Франк і Надя Опушинські, Орися Панчук, д-р Ярослав і д-р Ірена Падохи, Роман і Галя Поритки, Ігор і Зіна Раковські, Слава Рубель, Стефан і Володимира Сливоцькі, Богданна Сілецька, Роман і Таня Сілецькі, Ольга Фостяк, Дмитро і Марія Федорові, Ярослав і Ліда Чернеки, Теодор Чіх, Марія Шепарович, Михайло і Віра Шпонтаки, Ірена Юрчик, Леся Яблонська, Люба і Оксана Яреми, Ярослава Яросевич, Евстахій і Марта Ярощі.

КВІТИ ПРИСЛАЛИ:

Анна, Зірка і Любко Демчуки, Ричард і Уляна Гілберт, Ірка і Туня Гілберт, Алисон Гаріс, д-р Мирослав і Льоля Малецькі, Леся і Еванко Мек Ентаєр, Мері Сантіні, д-р Василь і Керон Селезінки, Ігор, Даня, Марко Чуми, д-р Андрій і Таля Чуми, Олександер і Таня Хархаліси, працівники Крафт Ґенерал Фуд, працівники Патолог. лябораторії шпиталя Аур Лейді оф Мерсі і журналу „Вікторія".

ПОЖЕРТВИ НА БРАТСТВО „БРОДИ—ЛЕВ":

По 200 дол.:	Іван і Ірена Дорожинські, Ольга Гаєцька.
150 дол.:	Стефан і Володимира Сливоцькі.
По 100 дол.:	Олександра Крумшин, Роман і Клявдія Стефанюки, Ярослава Яросевич.
По 50 дол.:	Осип і Оля Боби, Марта Данилюк, Анна Демчук, Роман і Марія Гавриляки, Евген і Евгенія Івашкові, Адам Галай, Люба Крумшин, д-р Надія Кмета, Роман і Аня Максимовичі, Франк і Надя Опушинські, Ярослав і Іванна Пенкальські, Марія Романець, д-р Богдан і Люба Сілецькі, Ігор і Даня Чуми, Марійка і Надя Цьолки.
По 30 дол.:	Соня Крумшин, Юрій і Надя Оранські.
По 25 дол.:	Богдан і Філя Артимишини, Дарія Гниза, Ярема і Варка Бачинські, д-р Іван і Наталка Головінські, Микола і Володимира Кавки, Дмитро і Стефа Кособичі; Мирослав і Зеня Кулиничі, Віра Кушнір, Олег і Мирося Нагірні, Володимир і Оксана Миськові, Юрій і Оля Пастернаки, Гарі і Роза Полчі, Ігор і Зіна Раковські, Юрій і Марія Штогрини, Марія Тимоцук, Микола Турецький, Теодор Чіх.
По 20 дол.:	Андрій і Христя Данилюки, Мирон і Анастазія Гірняки, Кирило і Ірена Григоровичі, Богдан Жеребецький, Василь і Ірена Іванчишини, Роман і Слава Костирки, Роман Маринович, Антін Тимкевич, Маріян і Ірена Ґавурі.
По 10 дол.:	Ярослав Балабан, Ірена Гнатів, Ірена Козак, Володимир Процик, Ірена Юрчик.
Разом	2,340 дол.

ПОЖЕРТВИ НА „ВІСТІ КОМБАТАНТА"

По 200 дол.:	Іван і Ірена Дорожинські, Ольга Гаєцька.
По 100 дол.:	Марійка Мартинюк, д-р Володимир і Ірена Чуми.
По 50 дол.:	Марта Данилюк, Андрій і Ліда Закревські, Юрій і Олена Кисілевські, Іван і Наталія Коропецькі, Ярослав і Ірена Куровицькі, Ярема і Таня Курплі, Василь Мисак, Ольга і Дмитро Нагірні, д-р Ярослав і д-р Ірена Падохи, Роман і Галина Поритки, Роман і Люба Раковські, Юрій і Христина Ференцевичі, Богдан і Ірена Чайківські, Ігор і Даня Чуми, Станиця Братства 1-УД УНА Чикаго, Станиця Братства 1-УД УНА Клівленд.
По 30 дол.:	Олександер і Анна Пришляки, Евстахій і Марта Ярощі.
По 25 дол.:	Микола і Зірка Галіви, Богдан і Галя Кандюки, Роман і Оля Кобрини, Юліян Котляр, Мирослав і Зеня Кулиничі, Стефан і Анна Леуші, Павло і Люба Михалевичі, Іван і Ірена Мокрівські, Володимир і Оксана Миськові, Роман і Іванна Припхани, Ігор і Зіна Раковські, Орест і Марія Слупчинські, Володимир і Дора Сторожинські, Мирослав і Надя Шмігель, Евген і Ольга Шипайли, Теодор Чіх.
По 20 дол.:	Петро Буняк, Осип Голинський, Ірена Гладка, Дарія Каранович, Іван і Анна Копчаки, Богдан Ковалик, Осип Левицький, Зенон Михалевський, Данило і Анна Мохи, Мирослав і Надія Пастушенки, Маруся Решітник, Іван і Дарія Скіри, Стефан і Марта Скрибайли.
15 дол.:	Марія Шепарович
По 10 дол:	Ярослав Балабан, Ярослав Закаляк, Володимир Процик.
Разом	2,165 дол.

ФОНД ДОПОМОГИ УКРАЇНІ — УКРАЇНСЬКА АМЕРИКАНСЬКА КООРДИНАЦІЙНА РАДА

200 дол:	Ольга Гаєцька.
75 дол.:	д-р Мирослав і Люба Прокопи.
По 50 дол.:	Меланія Банах, Роман і Марія Борковські, Люба і Орест Бойки, Роман і Люба Галібеї, Анна Демчук, Анатолій і Марта Кардашинці, Орест і Слава Менцінські, Микола Нечай, Галина і Роман Поритки, Денис і Слава Стахові.
35 дол.:	Данило і Оксана Ліщинські.
По 30 дол.:	Орест і Христина Данилюки, Володимир і Богданна Сликі, Олександер і Марія Мотилі.
По 25 дол.:	Роман і Оля Кобрини, Юрій і Христина Кушнірі, Григорій і Ірена Кузьми, Валентина Лисик, Ярослав і Галя Оберишини, Віра Ортинська, Орися Панчук, Володимир і Олімпія Роговські, Ніна Самокіш, Надя Савчук, д-р Іван і Стефа Серанти, Володимир і Анна Сафіяни, Евген і Марія Стахові, Микола і Стефа Чорні, Микола Турецький, Іван і Іванна Хамуляки.
По 20 дол.:	Ірена Іванчишин, Роман і Слава Костирки, Галя Яремко, Текля Шайда.
15 дол.:	Уляна Старосольська
По10 дол.:	Володимир Дідик, Василь і Анна Натини, Володимир Процик.
5 дол.:	Ольга Магоцька.
Разом	1,430 дол.

ПОЖЕРТВИ НА ВИХОВАННЯ СВЯЩЕНИКІВ В ЗСА Й УКРАЇНІ (РУДНО)

240 дол.:	Ольга Гаєцька.
По 100 дол.:	д-р Олександер і Іванна Білики, Володимир і Анна Раки.
По 60 дол.:	Ярослав і Ольга Чумаки.
По 50 дол.:	д-р Марія і д-р Юрій Диці, Андрій і Ліда Закревські, Едвард Камінський, д-р Рома Навроцька, Неонілія Кліш.
30 дол.:	Ярослав і Катря Червоняк.
По 25 дол.:	Меланія Банах, Стефан і Надія Гробельські, Александра Яблонська, Олег і Оксана Лопатинські, д-р Юрій і Іванна Солтиси.
По 20 дол.:	Марія Даниляів, Ірена Гаврилів, Мирон і Анастазія Гірняки, Евген і Ірена Козаки, Дарія Кузьмович, Петро і Оля Кулиничі, Анна Максимович, Стефа Савчук, Микола і Анна Стасів, Марія Стефанишин.
По 10 дол.:	Наталія Білоус, Стефанія Голіната, Лукія Гриців, Ярослава Кравчук, Марія Куземська, Стефа Левицька, Володимир Процик, Ірена Райнер, Людмила Чайківська, Люба Ярема.
Разом	1, 250 дол.

НА ЦЕРКВУ СВ. ЮРА В НЮ ЙОРКУ

25 дол.:	Галя Кіяяр
100 дол.:	Ольга Гаєцька

НА МУЗЕЙ В НЮ ЙОРКУ

200 дол.:	Ольга Гаєцька
По 50 дол.:	Ярослав і Надя Бігуни, Роман і Леся Іваницькі.
По 25 дол.:	Зірка Галло, Ігор і Люба Декайло, Мирослав і Іванна Мартинці
Разом	375 дол.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „НАШЕ ЖИТТЯ"

150 дол.:	О. Гаєцька.
20 дол.:	Христя Навроцька.
50 дол.:	83 Відд. СУА
Разом	220 дол.

Всім дорогим жертводавцям сердечно дякуємо за щедрі пожертви в світлу пам'ять Романа.

ОЛЯ ГАЄЦЬКА з родиною

ЗВЕРНЕННЯ

Слава Ісусу Христу!!!

Дорогі земляки!
Дорогі українці!

Ми, віруючі м. Берестечка звертаємось із проханням допомогти, якщо буде ваша ласка, нам у святій і благородній справі. Справа ось яка. У нашому місті є великий собор, який був закритий 30 років, але і до закриття у ньому ще малощо було. Так що на сьогоднішній день у ньому нічого нема, тільки бідненький іконостас і голі стіни.

Ми маємо намір прикрасити його, але наші бажання не можемо здійснити, бо люди і держава в цілому у складному становищі. Ми віримо і надіємось, що з Божою допомогою настануть кращі часи і для України. Здається, чому не почекати до кращих часів, що змушені робити і інші парафії. Причина ось у чому. На щастя, у даний час зросло зацікавлення Україною, її історією, а також місцем козацької слави, місцем Берестецької битви.

Багато туристів, в тому числі і іноземних, приїжджають дивитись на ці історичні місця, заходять по дорозі і у наш храм. Храм, як я сказав, не вабить красою і це, на перший погляд, може здатись, що ми самі не бажаємо його прикрасити, що самим мешканцям однаково, що про них думають, а через них і про Україну. Тому ми робимо самі що можливо (зробили ремонт фасади, зараз робимо ремонт підлоги). Таку роботу, як розпис стін, придбання кивотів ми не в силі тепер зробити самі, тому і звертаємось до вас за допомогою.

Більш детально про наш храм і місто розкажуть вам наші земляки — сім'я Штиків, через яких ми до вас звертаємось, яким всіх бажаючих допомогти нам просимо передавати свої пожертви. Ми заздалегідь вдячні вам, а також сім'я Штиків, яка взялася за цю нелегку, але благородну справу. Сім'я Штиків вже попередньо виявила свою любов і щедрість до нашого великого собору, вони і тепер започаткували цю збірку, зложивши пожертву 200 американських дол.

Від імени парафіян м. Берестечко настоятель собору о.
протоєрей Дмитро Петущак.

За докладнішими інформаціями в цій справі просимо звертатися до Ірини Штики на число телефону (905) 825-0801, а пожертви просимо пересилати на подану адресу: Mrs. Iryna Shtyka, 124 Vogan Pl. Oakville, Ont. l6l 6Hl, Canada

Гей, байротці, озовіться!

Попереднього року восени на Союзівці відбувся Шостий з'їзд гімназій, які були засновані 1945 року в Байроті. На зустрічі рішено в 1995-му році (ювілейному) видати пропам'ятну книгу байротських гімназій. Там вибрано редакційну колегію, яку очолив Ярослав Ликтей.

Перша фаза пропам'ятної книги, а саме: збирання матеріялів і світлин, з розпізнанням осіб на знімках, вже добігає кінця. Надійшли світлини і матеріяли з гуманістичної і реальної гімназій і з пластового життя, яке було тісно пов'язане з гімназійним життям і сильно впливало на світогляд гімназійного юнацтва. Матеріяли ще надходять. Ось недавно до однієї бабусі прибігла внучка зі своїм „Річником", щоб показати бабці своїх учителів, приятелів та організації і спорт, до яких вона належала. Бабця тішилася своєю внучкою і радо переглядала світлини, ділячись з нею своїми враженнями. Переглянувши книжку, внучка хотіла побачити бабусин „Річник", вона хотіла побачити бабусину школу, друзів і подруг, шкільні організації та шкільне життя, бо вона ніколи не бачила бабусиної книжки. Бабуся прошепотіла, що такої книжки не має, бо були це тяжкі обставини в байройтській гімназії. Одначе пообіцяла внучці, що, замість нарікати, вона вишле свої світлини до редакції і гроші на Видавничий Фонд, бо якраз тепер друкується для неї пропам'ятна книга.

Гроші впливають від байройтців, учнів і не учнів, а також від інших жертводавців у пам'ять померлих рідних чи приятелів, на адресу Звені Івахів-Романів: Mrs. Zwena Romaniw, 9231 Laramie Rd., Philadelphia, PA 19115.

Тираж, величина книги і кількість світлин у ній залежатиме від зібраних грошей, що їх потрібно негайно зібрати, щоб приступити до друкування запланованої книжки. Список жертводавців вже був поміщений у „Свободі", а тепер додається наступний список. По 100 дол. зложили: Володимир Мотика, у пам'ять Віри Мотики, Євген Кулик у пам'ять Оксани Кулик, Віра Карась-Павлюк, Зенон Процик, Марія Михайлів-Антонів, Люба Шавала-Турянська, Ніна Жежелевська-Голіят, Лідія Стрижаченко-Захарків, Андрій Яріш, Петро і Наталія Буняк, Люба Грибик-Роговська, Ольга Баган-Франко, Роман Заяць, Володимир Дидгало. 200 дол. зложив Роман Небожук; 125 дол. — Ігор Богомолець і 20 дол. — Осип Пилипчак.

Якщо ще у когось знайшлась виразна світлина із гімназійного життя, то негайно треба розпізнати осіб на ній і вислати до редакції на адресу: Mr. Yaroslav Lyktey, 229 Booth St., Utica, N.Y. 13502.

Наступний з'їзд відбудеться на Союзівці 16-го і 17-го вересня 1995 року. Всі байройтці зазначіть собі цей день на календарі і вибирайтеся на Союзівку.

Ярослав Ликтей

Відзначення 50-річчя трагічної смерти О. Ольжича

Незабутнім залишиться для численних учасників день 4-го вересня 1994 року, присвячений пам'яті О. Ольжича — Олега Кандиби, і проведений на Оселі його імени в Лігайтоні, де здвигнено ще в 1977 році, пам'ятник поетові, борцеві за здійснення ідеалів — відродження Української Держави, ідеалів, за які він віддав своє молоде життя.

Ініціяторами і організаторами урочистого вшанування пам'яті Ольжича в 50-річчя його мученицько-геройської смерти була Центральна управа Організації Державного Відродження України (ОДВУ) у співпраці з Братніми Організаціям: Українським Золотим Хрестом, Українським Визвольним Фондом, Молодими Українськими Націоналістами (МУН), тепер — Молодь Української Національности; із „Заревом", КОДом, Фундацією ім. О. Ольжича. Буйна природа Оселі з вишуканою рістнею — рідкісними деревами і кущами, посадженими ще в міжвоєнний період попередніми власниками, пишалася під блакиттю неба у цей погідний святковий день.

Задзвонив дзвін на дерев'яній дзвіниці побіч невеличкої мальовничої каплиці Оселі. Почалася Заупокійна Літиргія, яку відправив отець канонік Богдан Левицький. На передніх лавках зайняли місця почесні гості Оселі того знаменного дня: д-р Микола Жулинський, колишній віцепрем'єр Уряду України, а тепер депутат українського Парляменту і голова Комітету Відзначення Пам'яті О. Ольжича в Україні; достойний Микола Плав'юк, голова Проводу Українських Націоналістів; інж. Олег Кандиба, син Ольжича, з родиною; мгр Уляна Дячук, головний предсідник УНСоюзу; почесні голови ОДВУ — д-р Богдан Гнатюк і д-р Б. Шебунчак; д-р Михайло Пап, голова Світового Братства Карпатських Січовиків; полк. Петро Войновський; мгр Наталія Іванів, голова УЗХ; інж. Володимир Зуляк голова ОДВУ, та інші. Після читання Євангелії о. канонік Б. Левицький виголосив проповідь, присвячену заслугам Великого Сина України Ольжича.

Після Літургії учасники її перейшли з прапорами до пам'ятника Ольжича, де відправлено соборну Панахиду з участю священика Української Православної Церкви отця протопресвітера Василя Заверюхи.

Після Панахиди проведено першу частину жалібних урочистостей, яку відкрив коротким вагомим словом інж. В. Зуляк, голова ОДВУ, та передав ведення всієї програми у досвідчені руки д-р Б. Шебунчака, який проголосив, що голова Проводу Українських Націоналістів М. Плав'юк і запрошений з Києва гість д-р М. Жулинський зложать вінок пошани у стіп пам'ятника Ольжича.

Головною окрасою цієї частини програми було слово голови ПУН М. Плав'юка, який із глибоким знанням і відчуттям сутности життєвої дії О. Ольжича накреслив його духовий профіль. Далі була рецитація поеми „На смерть Ольжича" у виконанні відомої мисткині слова Володимири Кавки та деклямація поезії О. Лятуринської „На труну Ольжича" у виконанні молодих рецитаторок, членок УЗХ та МУН, сестер з роду Михайлюківен, а саме — Уляни Процюк, Маріянни Ольховецької, Оксани Строцької та Марти Рубель.

Продовження програми було під час поминального обіду. Відкив його молитвою о. протопресвітер Василь Заверюха. Після спожиття страв програму розпочала рецитацією поеми „Ольжич" Ганни Черінь Володимира Кавка, чим створила атмосферу для інших виступів. Знаменно була доповідь д-ра М. Жулинського, запрошеного почесного гостя з України, який у своєму глибоко продуманому слові представив Ольжича — поета і революціонера, що визнавав у слові і в дії український державницький націоналізм. Саме цю ідеологічну основу виніс Ольжич на найвищий п'єдесталь і навіки затвердив його для майбутнього Української Держави своєю геройчною смертю в 1944 році. Присутні з вдячністю нагородили промовця-гостя гучними оплесками.

Велике враження зробив на присутніх виступ сина Ольжича інж. Олега Кандиби. Його виступ був насичений глибокою тугою за Батьком, якого не довелося синові зустріти в житті, адже прийшов маленький Олег на світ три місяці після трагічної смерти Батька. Рафлекси думок, почувань стали для молодої одухотвореної людини життєвим невід'ємним скарбом і дороговказом. Із зворушенням вислухали присутні слова сина про Батька.

Рецетація поезій Ольжича у майстерному виконанні двох львов'янок, рецитарок-професіоналісток, Лесі і Наді Петрик дала нагоду слухачам зустрітися з Ольжичевим поетичним словом. Музично-вокальна частина виповнила решту програми. Відомий піяніст-віртуоз з України маестро Володимир Виницький виконав Революційний марш Шопена. Вокальні точки були у виконанні провідних майстрів вокалу з Київської опери: незрівнянної Марії Стеф'юк, сопрано, і Ярослава Гнатюка, баритона. Обоє співаків є окрасою української опери і могли б задовольнити найвибаглвішу публіку. Співачка Марія Стеф'юк виконала у фортпіяновому супроводі В. Виницького твори: „Ой, три шляхи широкі", слова Т. Шевченка, музика Степового; „Соловейко", слова і музика М. Кропивницького, для кольоратурного сопрано; та пісню з репертуару Сольомеї Крушельницької „Куди підеш, куди поїдеш". Ярослав Гнатюк виконав пісні: „Моя стежино", слова А. Малишка, музика Платона Майбороди; власну композицію „Моя мати Україно" та „Чуєш, брате мій". Дует обох співаків закінчив цю прекрасну програму: пісня „Місяцю ясний". На кінець проспівано український Славень „Ще не вмерла Україна".

Програму вів уміло й з дистинкцією д-р Богдан Шебунчак, лікар, довголітній громадський діяч, заслужений член Українського Націоналістичного Руху, почесний голова ОДВУ.

Т. Дніпровська

Українська молодь гартується

Знову пролунав веселий гомін дітей з виховно-відпочинкового табору на сумівській оселі в Елленвіллі, Н.Й. Біля 100 молодих сумівців і сумівок віком від шести до 13 років з різних околиць східнього побережжя Америки, Канади і України з'єдналися в один великий дружній табір, щоб добре загартуватися, цікаво відпочити, навчитися про Україну і зузстрітися з приятелями.

Цьогорічний виховно-відпочинковий табір проходив під назвою „Золоті ворота". На два тижні діти перенеслися в далеке минуле України, в часи Трипілля й Княжої доби. Кожного дня таборовики навчалися гасел дня, оповідань і леґенд про славне минуле України. Ці

Табір „Золоті ворота".

гутірки поєднувалися із різними видами майстрування — виробленням кераміки, коралів, іграшок, прикрас, вишиттям і багатьма іншими цікавими проєктами. Сестри-монахині відвідали наш табір на один тиждень і навчали дітей релігії.

Виховна праця табору була вміло поєднана із прогульками, ватрами, забавами і іграми. Таборовики відбули в лісі теренову гру і нічний алярм. Діти мандрували до „Високого каменя" і ходили на прогульку до „Загадкового водоспаду". Спортові референти проводили різні ігри з дітьми. Вечорами відбувалися вогники, кінофільми й забави з оркестрою „Львів'яни". Одного вечора до нашого табору завітав працівник заповідника, який привіз зі собою різні живі тварини і цікаво оповідав про них задоволеним таборовикам. Діти також мали нагоду їздити на конях.

Цікаво й весело відсвяткував табір свято Івана Купала. Всі таборовики, батьки й команда зібралися біля великої ватри коло річки. Діти співали, оповідали леґенди і перекази й показували різні сценки. Як давно колись в Україні, дівчата сплели собі віночки, які пускали в річку, шукаючи свою долю. Хлопці виробили володимирський тризуб з дерева, який плив поруч вінків і розносив по цілому світі слова про Україну. Пізніше, за традицією, хлопці писувалися перед дівчатами й скакали через вогник.

В неділю батьки були запрошені на „Княжий ярмарок", що був приготовлений таборовиками й командою табору. На ярмарку батьки мали змогу оглянути працю дітей впродовж їхнього таборування та забавлялися разом з ними. Цей ярмарок надав усім почуття приналежности до однієї сумівської родини, коли таборовики, батьки, виховники та члени команди разом забавлялися до звуків української пісні.

Цьогорічна команда табору з командантом Іваном Макаром і головною виховницею Христею Романів на чолі була добре підібрана. Старше і молодше покоління в команді дружньо співпрацювали, щоб діти мали якнайкраще задоволення з табору. Табір „Золоті ворота" багато осягнув у своїй програмі і діти залишилися задоволені. Найкращою подякою команді були веселі таборовики, котрі хотіли залишитися на таборі замість того, щоб їхати до своїх домів.

Н.К.